DZIENNIK POLSKI

ORGAN DEMOKRATYCZNY

Nr.553 CZWARTEK 5.SIERPNIA 1943. ROK IV.

WIELKA OFENZYWA NA SYCYLII

czyni znaczne postępy,jak oświadczył onegdaj premier Churchill w Izbie Gmin i ma charakter decydujący. Celem jej jest ostateczne wypędzenie Niemców z Sycylii,zmuszenie Włoch do kapitulacji i uzyskanie baz na lądzie europejskim do generalnego natarcia na Niemcy. W zeszłym tygodniu rzucono na Sycylię duże posiłki w wojskach kanadyjskich i szkockich. Komunikaty głównej kwatery sprzymierzonych donoszą o odrzuceniu Niemców na całym froncie 30 km.długości ; sprzymierzeni mimo niesłychanie zaciętego oporu postąpili w pierwszym dniu o 15 km. Podczas gdy 8-ma armia napiera na pozycje niemieckie na odcinku Catanii,niszcząc silnym ogniem nieprzyjacielskie gniazda oporu,lewe jej skrzydło wraz z wojskami kanadyjskimi naciera na Adrano. Zdobycie miast Centoripe,Regalbuto i Troina zagraża linii obronnej Adrano-Randazzo. Pod Adrano - zbombardowanym silnie z powietrza - Niemcy wprowadzili do przeciwnatarć czołgi. Kontrataki odparto i posunięto się naprzód o kilka kilometrów. Na północy 7-ma armia amerykańska zdobyła Cabizi,Cerani i Caronia,szpice wojsk dochodzą do Bromte i Randazzo. Niemcy walczą o każdy metr ziemi,cofając się tylko w ostateczności.

Flota wojenna rozpędziła w cieśninie messyńskiej dwie flotylle włoskich ścigaczy, ostrzeliwując przytym Taorminę. Podobnie północne wybrzeże Sycylii znalazło się pod ogniem angielskich krążowników. Lotnictwo przez dwie noce bombardowało linie kolejowe koło Neapolu i Reggio di Calabria,dokonując licznych wypadów na południowe Włochy.

Na Sycylii doszło do zbrojnych starć pomiędzy oddziałami włoskimi a niemieckimi na tle uprzywilejowania tych ostatnich w dziedzinie dostaw żywnościowych.

Koła wojskowe Londynu ujawniły,że główną bazą operacyjną generała Eisenhovera ataku na Sycylię była Malta.

NOWA FALA DEMONSTRACYJ WE WŁOSZECH

wzmaga się na rzecz pokoju. Stronnictwa antyfaszystowskie zwróciły się do rządu ponownie z żądaniem zawarcia natychmiast pokoju na warunkach honorowych oraz przywrócenia wolności obywatelskich,przede wszystkim zaś wolności słowa drukowanego,wypuszczenia więźniów politycznych,zorganizowania bezpartyjnego ~~sądownictwa,zniesienia ograniczeń wyjątkowych i~~ surowych sądów na faszystów. Najostrzej występują Mediolan i Turyn,gdzie komitety robotnicze żądają abdykacji króla i ustąpienia Badoglia. W Genui robotnicy żądający zawarcia pokoju starli się z policją. Szwajcaria donosi o przerwaniu połączeń telegraficznych i telefonicznych Rzymu z północnymi Włochami. Rozruchy mimo licznych aresztowań nie ustały. Opozycja wystąpiła otwarcie do walki z rządem pod hasłem : "Pokój,wolność,demokracja". Akcją kieruje Unia Ludowa,która powstała jeszcze w roku 1941. W skład Unii wchodzą demokraci,liberali,socjaliści,komuniści i nowoutworzona partia p.n."Ruch proletariacki dla stworzenia socjalistycznej republiki". Unia postawiła 3 ultymatywne postulaty : 1/usunięcie Niemców z Italii, 2/zawarcie bezzwłocznie odrębnego pokoju, 3/powołanie nowego rządu, powstałego przez powszechne głosowanie. Rząd Badoglia znajduje się w coraz trudniejszym położeniu. Po rozpoczęciu generalnej ofenzywy sprzymierzonych na Sycylii,zebrał się gabinet włoski pod przewodnictwem króla na nadzwyczajne posiedzenie. Ostatnio Rzym zaczyna się burzyć. Robotnicy rzymscy rozpoczęli demonstracje za natychmiastowym pokojem. Wczoraj ogłoszono w Rzymie,że ma się odbyć ponowne posiedzenie rządu,na którym mają zapaść ważne decyzje.

Sprzymierzeni poza akcją militarną,nie stosują nacisku politycznego. Eden w Izbie Gmin oświadczył,że problem włoski musi się wygotować we własnym sosie. Alianci żądają nadal od Włoch bezwarunkowej kapitulacji i dania baz,z których uderzą na Niemcy. Atoli kapitulacja Włoch nie zobowiązuje w niczym sprzymierzonych do uznania obecnego rządu.

Niemcy powzięli pewne charakterystyczne decyzje. Marsz.Kesselring przeniósł swą kwaterę z południowych Włoch do Werony. Został on poza tym wezwany na narady do głównej kwatery Hitlera. Ambasada niemiecka zarządziła ewakuację cywilnych Niemców z Włoch.

Okupacyjne wojska włoskie na Riwierze francuskiej luzowane są przez Niemców,którzy obsadzili już Cannes,Nizzę i Antibes. Na Krecie wojska włoskie chcą Niemcy rozbroić a sztab aresztować. Kilka oddziałów włoskich zwabiono w tereny zajęte przez Niemców i rozbrojono. Dywizje włoskie na Bałkanach maszerują do Albanii,skąd odchodzą wielkie trans-

porty do Włoch. Przybyły już 4 dywizje z Czarnogóry. Dwie dywizje maszerujące przez Serbię zostały przez powstańców otoczone. Po poddaniu się i rozbrojeniu powstańcy przepuścili je do Albanii.

INNE FRONTY.

WSCHÓD. - Od Wołchowa po Orzeł wojska sowieckie posuwają się naprzód, czyniąc duże zdobycze w terenie i sprzęcie. Na linii Chotynicz-Karaczew zdobyto 40 miejscowości. Sytuacja pod Orłem przypominać zaczyna Stalingrad. Połkole otaczające miasto zacieśnia się z każdą chwilą, Rosjan dzieli od Orła tylko 3 km. Na linii kolejowej Kursk-Orzeł zdobyto ostatnią stację przed Orłem - Styrz. Na południe od Orła zajęto Domnino. Walki przybierają na sile. Niemcy prócz posiłków wojskowych ściągają lotnictwo, toczą się więc boje powietrzne. Pod Orłem i Leningradem zestrzelono 90 niem.maszyn.

ZACHÓD. - "Dnie Hamburga" trwają nadal. Sprzymierzeni dokonali 8-tego nalotu w ciągu 8-miu dni na Hamburg, zrzucając znowu wielką ilość bomb. Pożary z poprzednich nalotów jeszcze szalały. W ciągu 8-miu dni zrzucono na miasto 10.000 ton bomb. Bombardowano również Cuxhafen i inne cele w północno-zachodnich Niemczech. Za dnia atakowano lotniska koło Brest i w półn.Francji. Z wszystkich tych rozległych operacyj nie powróciło 32 maszyn.

ATLANTYK. - Wielki konwój angielski, eskortowany przez korwety i lotniskowce, rozegrał 3-dniową bitwę z flotyllą niemieckich łodzi podwodnych, liczącą 25-30 jednostek. Lotnictwo i jednostki eskortujące rozbiły formacje łodzi podwodnych, nie pozwalając na wystrzelenie ani jednej torpedy. Konwój bez strat wszedł do portów. Zatopiono prawdopodobnie 3 łodzie podwodne.

RÓŻNE WIADOMOŚCI.

- W Ploestki w 48 godzin po nalocie płoną jeszcze szyby naftowe i rafinerie.
- Anglia otrzymała 200 transportowców z Ameryki. Przybyły ponownie wielkie transporty wojsk kanadyjskich.
- Brytyjski minister wojny ogłosił o rozstrzelaniu przez Niemców 69-ciu jeńców angielskich i zapowiedział najsurowsze ukaranie za ten czyn winnych zbrodniarzy.
- W Hiszpanii część Falangistów przedłożyła memoriał, domagając się wznowienia Monarchii, bowiem tylko ustalona władza może uratować Hiszpanię od anarchii w chwili ukończenia wojny. Wszystkich tych Falangistów usunięto z partii.
- Ostatnie naloty na Hamburg wywołały tam kompletne rozprzężenie. Tysiące osób ucieka w popłochu z miasta. Wszelkie rodzaje pojazdów użyto do przewożenia mienia uciekinierów, nawet wózki dziecinne i taczki. Hamburg jest największym portem Europy, posiada olbrzymie rafinerie nafty, fabryki lotnicze, metalurgiczne i t.p. Wieść o wypadkach w Hamburgu doszła do Berlina, gdzie władze zarządziły ewakuację stolicy. Goebbels ulotkami wzywa ludność do opuszczenia Berlina, nakazując pozostać w mieście tylko najniezbędniejszym.
- Amerykański sekretarz biura informacji Davies wygłosił przez radio w Algierze przemówienie do ludów Europy. Do Niemców powiedział : rozpoczęła się ofenzywa, której bazą operacyjną jest Anglia. Ciosy ofenzywy powietrznej odczuły Hamburg, Essen, Duisburg, Kolonia. Jeśli nie możecie uciec z miast, to zostaje wam tylko do wyboru czekać na nasze bombardowania, które będą w dzień i w noc zwrócone przeciw miastom Rzeszy. Nie będziecie długo na to czekali. Ofenzywa powietrzna idzie z Anglii, tej samej Anglii, którą Hitler chciał zniszczyć nalotami. Stamtąd też przyjdą wojska sprzymierzonych przeciw twierdzy europejskiej która jest tak samo niezdobyta, jak była nią Sycylia.

OSTATNIE WIADOMOŚCI Z DNIA 5.bm. - godz.8.30 rano.

- Rosjanie wdarli się do Orła. Niemcy znajdują się w silnym odwrocie.
- Okręty sprzymierzonych wdarły się do cieśnin i odcinają siły niemieckie na Sycylii. Atak wojsk lądowych grozi rozbiciem armii niemieckiej na dwie odrębne grupy.
- Völkischer Beobachter przyznaje we wstępnym artykule, że na dniu dzisiejszym lotnictwo niemieckie nie może sprostać przeciwnikom, bowiem front wschodni i jego dywizje pancerne i zmotoryzowane pożerają większe ilości materiałów pędnych. Należy się liczyć - dodaje dziennik - z dalszym trwaniem tej sytuacji, ponieważ zbombardowanie Ploesti nadweręża równowagę w paliwie pędnym.
- "Daily Telegraph" omawiając sytuację na Bałkanach stwierdza, że upadek Włoch ma kolosalne znaczenie dla rozwoju wypadków bałkańskich. Wycofywanie wojsk włoskich zmusza Hitlera do czynienia wysiłków by 20 bułgarskich dywizyj zgodziło się zastąpić okupacyjne wojska włoskie. Tymczasem w Bułgarii istnieje rozdźwięk. Prorosyjski naród nie chce nic wiedzieć o zamiarach proniemieckiego króla i rządu. Należy się spodziewać, że usiłowania Hitlera spełzną na niczym.

NA FUNDUSZ PRASY: "Od Przyjaciela"-5.000 zł., "S.O.S."-500, "Popik"-150, "Lampa"-20, potwierdza się powtórnie : "Góral"-50, "Klin przeciw endekom"-50.

NOTUJEMY ZBRODNIE NIEMIECKIE.

- Przy pomocy jeńców sowieckich,żandarmerii i wojska,gestapo otoczyło miasto Łańcut,do-
konując następnie masowych aresztowań i szczegółowych rewizyj. Zaaresztowano wszystkich pra-
cowników miejscowej poczty,wszystkich urzędników Polaków z magistratu i wielu kolejarzy.
Rewizje przeprowadzano kolejno we wszystkich domach,nie robiąc wyjątków. Po wylegitymowaniu
zatrzymano 66 osób,resztę zwolniono. Na miejscu zastrzelono miejscowego organistę,b.sierżan-
ta wojsk polskich,u którego znaleziono kilka naboi karabinowych,poza tym pewnego młodego
człowieka,który posiadał polski płaszcz wojskowy.

- We wsi Szarwark k.Tarnowa wymordowali Niemcy 5.lipca rodzinę Mendelów,złożoną z 7-miu
osób za rzekome przechowywanie Żydów. Gospodarstwo spalono.

- We wsi Ryglice również k.Tarnowa,gestapo tarnowskie wymordowało 4 rodziny chłopskie,
łącznie 15 osób,za rzekome udzielenie schronienia obcym ludziom.

- We wsi Lichwin,pow.tarnowski,zastrzelono podczas obławy trzech jeńców sowieckich zbie-
głych z niewoli i dwóch Polaków,ukrywających się przed wyjazdem na roboty.

- Gestapo rzeszowskie dokonało nowej masowej zbrodni,tym razem w dniu 8.lipca we wsi Sto-
biernia,gdzie wszystkich mieszkańców spędzono na cmentarz,kazano im leżeć twarzami do ziemi,
podczas gdy w międzyczasie zamordowano 15 osób strzałami w tył głowy. We wsi spalono 8 gos-
podarstw.

- Obóz karny w Woli Duchackiej pod Krakowem,kierowany przez Gestapo,a przeznaczony do
niedawna tylko dla Żydów,jest rozbudowywany na wielką skalę. Po rozszerzeniu terenu przy-
stąpiono do budowy kilkudziesięciu baraków. Prace są wykonywane nietylko przez więźniów,ale
również przez firmy,których robotnicy Polacy eksploatowani są w niebywały sposób. Przez
ostatnią sobotę,noc na niedzielę i niedzielę do południa pracowano bez przerwy,aż doszło do
sprzeciwu robotników,wobec czego kierownik obozu kazał wszystkich zatrzymać i od niedzieli
pracują oni w charakterze więźniów,przy czym zabronił firmom wypłacania robotnikom należy-
tości. Warunki pracy są straszne,ludzie noszący cegłę muszą swe czynności wykonywać biegiem.
Pracę dozorują Ukraińcy,bijący więźniów na każdym kroku. Jedna z budowlanych firm krakow-
skich /niemieckich/ otrzymała zamówienie wybudowania w obozie krematorium o dwóch piecach,
do czego ma niebawem przystąpić. W tej chwili przebywa w obozie ponad 55o Polaków. M.in.przy-
wieziono tu przed tygodniem liczniejszą grupę ludzi,którzy odbywali ucztę weselną. Policja
niemiecka zabrała państwa młodych,wszystkich gości wraz z orkiestrą za "zakłócanie spokoju
publicznego". Poza tym do obozu w Woli Duchackiej wysyłani są wszyscy zatrzymani po godzi-
nie policyjnej.

BOŻYSZCZE.

Rozpowszechnione czasopismo "Sunday Graphic" obrazuje trudności Hitlera. Do generałow
swych,nie wyłączając Goeringa,niema on zaufania. Zanim mogą wejść do jego kwatery głównej,
muszą oni pozostawić szable i rewolwery przy wejściu. Generałowie ci wyrośli z pruskiej tra-
dycji poszanowania dla władzy i głowy państwa,ale Hitler nazawsze pozostanie dla nich kapra-
lem z wojny 1914-1918 r. Często wzdrygają się oni na jego decyzje i krytykują je między so-
bą od strony strategicznej i moralnej.

Inne pismo angielskie "Sunday Chronicle" oburza się,że niemieccy jeńcy polityczni,
wzięci w Afryce północnej i przywiezieni nieraz z całymi rodzinami do W.Brytanii,mają takie
oto n.p.menu obiadowe : "zupa z selerów,smażone kiełbaski,kartofle saute,brzoskwinie w plas-
terkach z kisielem i kawą". Dzieci jedzą cukierki amerykańskie,a mężczyźni palą amerykań-
skie papierosy,grając w karty lub ping-ponga. "Wygodnie rozwalone w fotelach z poręczami
jasnowłose Niemki śmieją się i rozmawiają radośnie".

Wartoby posłać do "Sunday Chronicle" menu obiadowe naszych więźniów politycznych i za-
kładników w Oświęcimiu i Majdanku,w Bełzcu i Treblince,a także odbitki obozowych "foteli
z poręczami",w których "rozwalani" są nasi obywatele. Może wtedy to oburzenie nabierze moc-
niejszego wyrazu : piorunowego ?

WIADOMOSCI I KOMENTARZE RADIOWE.

- Naczelny wódz gen.Sosnkowski mianował szefem sztabu gen.Kopańskiego.

- Rzecznik rządu niemieckiego Schmidt na konferencji prasowej musiał odpowiedzieć na na-
stępujące pytania : 1/czy Mussolini jest bardzo chory ? Schmidt : Mussolini cierpiał od
dawna na złośliwą chorobę żołądka. 2/Czy ustąpienie jego jest w związku z rozmową z Führe-
rem ? Schmidt : absolutnie nie, i dalej ze słością - Niemcy nie mają żadnego powodu do nie-
pokoju.

- Zaburzenia i zmiana rządu we Włoszech odbiły się głośnym echem w Hiszpanii. Gen.Fran-
co uważał za konieczne wystąpić publicznie,aby podnieść różnicę,jaka zachodzi pomiędzy fa-
szyzmem a ruchem "narodowej" Hiszpanii. Radio hiszpańskie bardzo mocno podniosło brak poczu-
cia jedności w społeczeństwie hiszpańskim,atakując tych,co je usiłują jeszcze pomniejszyć,

przyczym zwracały uwagę ostre wycieczki przeciwko tzw.Falandze. Monarchiści hiszpańscy [illegible]
stali wzięci pod ostry nadzór,a przywódcy ich odebrano paszport zagraniczny,gdy miał się
udać do Portugalii. Według niesprawdzonych pogłosek w Madrycie od kul zamachowców padł szef
tajnej policji. Wydane zostały bardzo sotre zarządzenia celem utrzymania pokoju.
- W Atenach wybuchł wielki strejk demonstracyjny przeciwko okupacji. Aresztowano około
5oo osób. Wojsko strzelało do demonstrującego tłumu. Byli zabici i ranni. Od początku okupa-
cji jest to już szósty strejk w Atenach.
- W Stanach Zjednoczonych rozpoczyna się 9.września subskrypcja III pożyczki wojennej
w wysokości 3.75o,ooo.ooo funtów szterlingów. Przewodniczący komisji morskiej admirał Lang
oświadczył,że od przystąpienia do wojny marynarka handlowa USA wzrosła ~~o 250 %. Od s[illegible]nia~~
USA będą dostarczać W.Brytanii 15 do 2o statków miesięcznie.
- Majski został mianowany vicekomisarzem spraw zagranicznych. Odegrał on wybitną rolę
w dojściu do skutku sojuszu angielsko-rosyjskiego.
- Londyn w komunikacie angielskim głosi światu,że z Polski napływają wiadomości o [illegible]-
wych masowych mordach niemieckich w Polsce. Terenem ich jest cały dystrykt Lublin,obejmu-
jący 8 powiatów. Ludność licząca 1.ooo.ooo osób składa się prawie wyłącznie z rolników.
Wielu z nich morduje się na miejscu,a wielu wywozi się do miejscowości Majdanek,gdzie są
wytruwani w komorach gazowych. Mężczyźni zdolni do pracy w wieku od 14 do 5o lat wywożeni
są w niewiadomym kierunku w zaplombowanych wagonach. Od połowy czerwca dystrykt lubelski
jest kompletnie odcięty od połączenia z resztą kraju. Do przedmieść Lublina zbiegło ze wsi
około loo.ooo ludzi. Lublin jest otoczony przez oddziały SS,a cały okręg lubelski również
jest otoczony przez zbrojne oddziały niemieckie.
- Sprawozdanie rządowe stwierdza,że w ciągu lipca wyprodukowano w Stanach Zjednoczonych
7.ooo samolotów. Stocznie spuściły ostatnio na wodę 7 nowych transportowców. Od 1.1.19[illegible] r.
wybudowano zatem 992 okręty.
- Niemiecki komunikat z Londynu donosi,że grupa faszystów,która w Mediolanie broniła się
pod wodzą siostrzeńca Mussoliniego,w gmachu dziennika "Poppolo d'Italia" musiała się pod-
dać.
- Radio Moskwa zawiadomiło,że rząd rosyjski zwrócił się do rządów szwedzkiego i turec-
kiego z ostrzeżeniem przed udzielaniem schronienia osobistościom z krajów nieprzyjaciels[illegible]
zaangażowanym w wojnie. Byłby to akt stanowiący pogwałcenie zasad,w których obronie na[illegible]dy
zjednoczone walczą i których przestrzegania są zdecydowane dopilnować wszelkimi środkami.
- W Afryce południowej wybory przyniosły przygniatającą większością koalicji partyjnej
poparcie programu gen.Smutsa,pełnego udziału Unii w obecnej wojnie. Partie koalicyjne r[illegible]z-
porządzają dotychczas większością 63 miejsc,gdyż zdobyły w parlamencie 97 mandatów,podczas
gdy opozycyjna partia nacjonalistów burskich pod przewodnictwem Mallana zdobyła 34 mandaty.
Brak jeszcze rezultatów z 19-tu okręgów wyborczych. W poprzednim parlamencie partia Mallan
miała 4[illegible] mandatów,a koalicja rządowa rozporządzała większością 21 głosów. Tym razem szcze-
gólnie wielka frekwencja wyborcza była w miastach.
- Angielski minister pracy Bevin podkreślił w Izbie Gmin brak sił roboczych w przemyśle
lotniczym oraz w kopalniach węgla. W związku z tym od jutra nie będzie się więcej przyjmo-
wać kobiet do pomocniczej służby wojskowej,lecz jedynie do zakładów lotniczych. Rozważane
jest równocześnie podwyższenie górnej granicy wieku podlegających przymusowej rejestracji
do lat 5[illegible]-ciu,z drugiej zaś strony obniżenie dolnej granicy wieku młodzieży męskiej,podle-
gającej przymusowej rejestracji do lat 17-tu,względnie do 16-tu. Chłopcy w tym wieku byli-
by powoływani do pracy w zakładach lotniczych oraz w kopalniach węgla.
- Minister Eden wydał śniadanie na cześć chińskiego ministra spraw zagranicznych [illegible]onga.
W przemówieniu wygłoszonym w czasie śniadania minister oświadczył,że przyjaźń między naro-
dami obu państw trwać będzie po wojnie i wówczas obie strony jako równi partnerzy będą
kontynuować współpracę nad dziełem odbudowy świata. Anglia już dała dowód swej dobrej wo-
li,rezygnując ze wszystkich praw eksterytorialnych,z których w Chinach korzystała. W odpo-
wiedzi minister Soong podkreślił,że w czasie swej bytności miał sposobność zaznajomić się
ze wspaniałym wysiłkiem wojennym Wielkiej Brytanii i obecnie,gdy mógł przekonać się jak
blisko Anglii znajduje się jej główny wróg,lepiej rozumie,że Anglia jest do tego stopnia
pochłonięta wojną w Europie.

NA FUNDUSZ PRASY : "Krata"-loo,"Danusia"-2o,"Celuś"-5o,"Roland"-5o zł.

---ooo000ooo---